

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 26/1-01-12788

Chișinău

06 decembrie 2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare, proiectul de lege pentru modificarea Regulamentului cu privire la regimul comercial și reglementarea utilizării hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon, aprobat prin Legea nr. 852/2002, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 965/2023.

Menționăm că proiectul este important în contextul ridicării nivelului de aliniere a legislației Republicii Moldova la acquis-ul Uniunii Europene.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Mediului.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (*în limba română – 1 filă și în limba rusa - 1 filă*);
2. Proiectul de lege (*în limba română - 15 file și în limba rusa - 17 file*);
3. Nota informativă la proiect (*5 file*);
4. Avizele recepționate în procesul avizării (*11 file*);
5. Sinteza obiecțiilor și propunerilor (*17 file*);
6. Expertiza juridică a Ministerului Justiției (*5 file*);
7. Raportul de expertiză anticorupție (*10 file*);
8. Analiza impactului de reglementare (*23 file*);
9. Tabel de concordanță (*82 file*);
10. Declarația de compatibilitate (*9 file*).

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Casa Guvernului,
MD-2012, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr. <u>469</u>	
"07" <u>12</u>	20 <u>23</u>
Ora _____	

UE

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 965

din 6 decembrie 2023

Chișinău

Privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Regulamentului cu privire la regimul comercial și reglementarea utilizării hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon, aprobat prin Legea nr. 852/2002

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea Regulamentului cu privire la regimul comercial și reglementarea utilizării hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon, aprobat prin Legea nr. 852/2002.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul mediului

Iordanca-Rodica Iordanov

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea Regulamentului cu privire la regimul comercial și reglementarea utilizării hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon, aprobat prin Legea nr.852/2002**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Regulamentul cu privire la regimul comercial și reglementarea utilizării hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon, aprobat prin Legea nr. 852/2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 54–55, art. 383), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În tot cuprinsul textului:

cuvintele „Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare, Radiologice și Chimice”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „Agenția de Mediu”, la forma gramaticală corespunzătoare;

cuvintele „agentul economic”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul „întreprinderea”, la forma gramaticală corespunzătoare;

cuvintele „agentul economic persoana fizică sau juridică”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul „întreprinderea”, la forma gramaticală corespunzătoare;

cuvintele „pomă termică”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „instalații cu pompă de căldură”, la forma gramaticală corespunzătoare;

2. Preambulul va avea următorul cuprins:

„Prezentul regulament este elaborat în corespundere cu prevederile Convenției pentru protecția stratului de ozon, încheiată la Viena în anul 1985, ale Protocolului referitor la substanțele care distrug stratul de ozon, încheiat la Montreal în anul 1987, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 966/1996 și în temeiul art.56 lit.d) din Legea nr.1515/1993 privind protecția mediului înconjurător. ”

3. După preambul se completează cu clauza de armonizare cu următorul cuprins:

„Prezentul Regulament transpune parțial (transpune art. 1 - 8, art. 10 - 15, art. 17, art. 22 - 24, art. 27, Anexa II, Anexa III, Anexa V și Anexa VI) Regulamentul (CE) nr. 1005/2009 al Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind substanțele care diminuează stratul de ozon, CELEX:

32009R1005, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 286 din 31 octombrie 2009, așa cum a fost modificată ultima dată prin Regulamentul (UE) 2017/605 al Comisiei din 29 martie 2017 de modificare a anexei VI la Regulamentul (CE) nr. 1005/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind substanțele care diminuează stratul de ozon.”

4. La punctul 2, după cuvântul „transport” se completează cu textul „, , substanțelor noi”;

5. Se completează cu punctul 3¹ cu următorul cuprins:

„3¹. Noțiuni principale

În sensul prezentului Regulament, următoarele noțiuni principale semnifică:
agenți de proces - substanțele reglementate folosite ca agenți de procesare chimică în aplicațiile specificate în lista din anexa nr.7;

întreprindere - orice persoană fizică sau juridică ce:

a) este implicată în recuperarea, reciclarea, regenerarea, utilizarea sau distrugerea substanțelor reglementate;

b) importă astfel de substanțe;

c) exportă astfel de substanțe;

d) introduce pe piață astfel de substanțe; sau

e) exploatează echipamente frigorifice, de climatizare, pompe termice sau sisteme antiincendiu, care conțin substanțe reglementate;

operații de carantină - tratamente pentru a preveni pătrunderea, instalarea sau răspândirea paraziților supuși carantinei (inclusiv a bolilor) sau tratamente pentru a asigura controlul oficial al acestor paraziți sau boli, atunci când:

a) controlul oficial este efectuat sau autorizat de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor;

b) paraziții supuși carantinei sunt paraziți care pot fi importanți datorită amenințării pe care o reprezintă la adresa zonelor în care nu au pătruns încă sau în care au pătruns, dar nu sunt încă răspândiți și care sunt controlați în mod oficial;

instalație cu pompă de căldură - instalație care generează căldură utilizând căldura ambiantă provenind de la o sursă de aer, de apă sau din sol sau căldura reziduală;

potențialul de diminuare a stratului de ozon” sau „PDO” - cifra specificată în anexa nr.1 și anexa nr.6, care reprezintă efectul potențial al fiecărei substanțe reglementate asupra stratului de ozon;

substanțe noi - substanțele enumerate în anexa nr.6, prezente în stare pură sau în amestec, nou produse, recuperate, reciclate sau regenerate;

substanțe reglementate - substanțele enumerate în anexa nr.1, inclusiv izomerii acestora, izolate sau în amestecuri, în stare primară, recuperate, reciclate sau regenerate, precum:

a) *bromura de metil* - substanța specificată la anexa E*;

b) *clorofluorocarburi* - substanțele specificate la anexa A grupa I, inclusiv izomerii acestora;

c) *haloni* - substanțele specificate la anexa A grupa II, inclusiv izomerii acestora;

d) *hidroclorofluorocarburi* - substanțele specificate la anexa C grupa I, inclusiv izomerii acestora;

e) *tetraclorură de carbon* - substanța specificată la anexa B grupa II.”

6. La punctul 4 subpunctul 1):

se completează cu litera a)¹ cu următorul cuprins:

„a)¹ a substanțelor chimice menționate la lit.a) în containere care nu pot fi realimentate, cu excepția utilizărilor de laborator și analitice, astfel cum sunt menționate la pct.4¹.”;

la litera h), după textul „în anexa C grupele II și III,” se completează cu cuvintele” și a substanțelor noi”;

7. Se completează cu punctul 4¹ cu următorul cuprins:

„4¹. Nu cad sub incidența prevederilor pct.4:

1) producerea, importul, exportul, reexportul, tranzitul, punerea în circulație pe piață și utilizarea substanțelor reglementate și substanțelor noi ca intermediari de sinteză. Substanțele reglementate, enumerate în anexa nr.1, sau substanțele noi, enumerate în anexa nr.6, produse sau introduse pe piață ca intermediari de sinteză pot fi utilizate exclusiv în acest scop, iar containerele care conțin astfel de substanțe se etichetează în conformitate cu pct. 5², cu precizarea clară că substanțele respective sunt utilizate exclusiv ca intermediari de sinteză;

2) producerea, importul, exportul, reexportul, tranzitul, punerea în circulație pe piață a substanțelor reglementate și utilizarea exclusivă a acestora ca agenți de proces, cum sunt specificate în anexa nr.7:

a) în instalațiile existente și în cazul cărora emisiile sunt neglijabile;

b) în containere pentru astfel de substanțe, care se etichetează în conformitate cu pct.5², cu precizarea clară că substanțele respective sunt utilizate exclusiv ca agenți de proces;

3) producerea, importul, exportul, reexportul, tranzitul, punerea în circulație pe piață, în condițiile stabilite în Anexa nr.8, a substanțelor reglementate, altele decât hidroclorofluorocarburile, pentru utilizări esențiale de laborator și analitice. Substanțele reglementate sunt utilizate exclusiv în scopurile specificate în Anexa nr.8, iar containerele care conțin astfel de substanțe se etichetează în conformitate cu pct.5², cu precizarea clară privind scopul utilizării acestora;

4) halonii se introduc pe piață de către întreprinderi pentru utilizările critice stabilite în anexa nr.9 sau pentru depozitarea acestora pentru ulterioare utilizări critice. Sistemele antiincendiu și extinctoarele care conțin haloni sunt dezamblate în termenele prevăzute în anexa nr.9.”.

8. Punctul 5 va avea următorul cuprins:

„5. Prezentul Regulament prevede următoarele măsuri de prevenire și reducere a emisiilor de substanțe reglementate la nivel național:

1) se interzice producerea substanțelor care distrug stratul de ozon pe teritoriul aflat sub jurisdicția Republicii Moldova, inclusiv în zonele antreprenoriatului liber, cu excepția cazurilor prevăzute la pct. 4¹;

2) se reglementează importul, exportul, reexportul, tranzitul, punerea în circulație pe piață și utilizarea substanțelor care distrug stratul de ozon, specificate în anexa nr.1;

3) se repartizează întreprinderilor contigentele anuale pentru importul hidroclorofluorocarburilor halogenate, stabilite în conformitate cu Programul de suprimare eșalonată a hidroclorofluorocarburilor halogenate pentru anii 2016–2040, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 856/2016, pentru fiecare perioadă cuprinsă între 1 ianuarie și 31 decembrie, la început de an.;

4) se asigură verificarea periodică a echipamentelor frigorifice, de climatizare și pompelor termice care conțin substanțe reglementate, în vederea detectării scurgerilor și întreprinderii măsurilor de remediere.”

9. Se completează cu punctele 5³, 5⁴ și 5⁵ cu următorul cuprins:

„5³. Întreprinderile iau toate măsurile de precauție necesare pentru a preveni și reduce la minimum orice emisii fugitive și emisii de substanțe reglementate, inclusiv a celor utilizate ca intermediari de sinteză și ca agenți de proces.

5⁴. Întreprinderile care au în dotare și/sau care exploatează echipamente frigorifice, de climatizare, pompe termice sau sisteme antiincendiu, inclusiv circuitele lor, care conțin substanțe reglementate, asigură verificarea acestora în vederea detectării scurgerilor cu următoarea frecvență:

1) echipamentele și sistemele care conțin substanțe reglementate în cantități de 3 kg sau mai mult de fluid sunt verificate cel puțin o dată la 12 luni pentru a se constata eventualele emisii fugitive; prezenta dispoziție nu se aplică echipamentelor cu sisteme închise ermetic, etichetate ca atare și care conțin mai puțin de 6 kg de substanțe reglementate;

2) echipamentele și sistemele care conțin substanțe reglementate în cantități de 30 kg sau mai mult de fluid sunt verificate cel puțin o dată la șase luni pentru a se constata eventualele emisii fugitive;

3) echipamentele și sistemele care conțin substanțe reglementate în cantități de 300 kg sau mai mult de fluid sunt verificate cel puțin o dată la trei luni pentru a se constata eventualele emisii fugitive.

În cazul detectării unor scurgeri, acestea sunt reparate cât mai curând posibil și, în orice caz, în termen ce nu depășește 14 zile.

5⁵. Echipamentele și sistemele se verifică pentru a constata eventualele emisii fugitive în termen de o lună de la data remedierii unei scurgeri, pentru a se asigura eficacitatea remedierii.”;

10. Se completează cu punctul 9⁴ cu următorul cuprins:

„9⁴. În timpul operațiunilor de întreținere sau alimentare a echipamentelor sau înaintea demontării ori a eliminării acestora, substanțele reglementate conținute în echipamente frigorifice, de climatizare, pompe termice, echipamente care conțin solvenți sau sisteme antiincendiu și extincatoare sunt recuperate pentru distrugere sau pentru reciclare sau regenerare.”;

11. La punctul 11:

textul „Regulamentul cu privire la măsurile de reducere a emisiilor provenite de la sistemele de climatizare ale autovehiculelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1242/2016” se substituie cu textul „Legea nr. 43/2023 privind gazele fluorurate cu efect de seră”;

textul „Instruirea și atestarea acestuia se fac în cadrul unor cursuri organizate de instituțiile de învățământ de stat abilitate, în baza programelor propuse de acestea, și desfășurate periodic o dată în trei ani” se exclude;

12. Se completează cu punctul 11¹ cu următorul cuprins:

„11¹. Operațiile prevăzute la pct.11 se efectuează de către personalul tehnic format și atestat o dată la 3 ani conform prevederilor Regulamentului cu privire la formarea și atestarea specialiștilor în domeniul tehnicii frigului care conține hidroclorofluorocarburi și gaze fluorurate cu efect de seră, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 483/2019.”;

13. La punctul 13, cuvintele „autorizației pentru importul sau exportul substanțelor care distrug stratul de ozon, al echipamentelor și al produselor care conțin astfel de substanțe” se substituie cu cuvintele „autorizației pentru importul, exportul sau reexportul substanțelor care distrug stratul de ozon și al gazelor fluorurate cu efect de seră, al echipamentelor și al produselor care conțin astfel de gaze”, iar după textul „(cu excepția substanțelor chimice specificate în anexa A grupele I și II, în anexa B grupele I, II și III și în anexa C grupele II și III)” se completează cu textul ”și în anexele nr. 6-9”;

14. La punctul 13¹, textul „90 de zile” se substituie cu cuvintele „până la finele anului calendaristic pentru care a fost alocat contingentul anual.”;

15. Se completează cu punctul 13⁴ cu următorul cuprins:

„13⁴. Importatorii autorizați și înregistrați în Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova”, pot transfera contingentul alocat unei alte întreprinderi autorizate, prin intermediul SIA „REPC”, fie pentru toată cantitatea, fie pentru o parte din aceasta. La orice transfer de contingent se notifică din timp Agenția de Mediu.”;

16. Denumirea secțiunii V va avea următorul cuprins:

„V. Obligațiile întreprinderilor care importă, exportă, comercializează și utilizează substanțe care distrug stratul de ozon”;

17. La punctul 15:

cuvântul „Producătorii” se exclude;

textul „în anexa nr.1 la prezentul regulament” se substituie cu textul „în anexa C grupa I.”;

18. La punctul 16, cuvântul „Producătorii” se substituie cu cuvântul „Utilizatorii”;

19. La punctul 17, textul „anexa nr.1 la prezentul regulament” se substituie cu textul „anexa C grupa I”;

20. Punctul 22 va avea următorul cuprins:

„22. Întreprinderile care importă, exportă, reexportă, tranzitează sau comercializează substanțele prevăzute în anexa nr. 1, care aplică și/sau exploatează echipamente ce conțin mai mult de 3 kg de astfel de substanțe prezintă anual, până la 15 februarie, Agenției de Mediu raportul pentru anul calendaristic precedent, întocmit conform anexelor nr. 3, 4 și 5.”

21. Punctul 23 va avea următorul cuprins:

„23. Întreprinderile sunt înregistrate în Sistemul informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova” și țin un registru privind producerea, importul, exportul, comercializarea sau utilizarea de substanțe prevăzute în anexa nr.1 și anexa nr.6 la prezentul regulament, de echipamente și produse indicate în anexa nr.2. Registrul se păstrează timp de cinci ani. Rapoartele elaborate în baza datelor din registru se prezintă Agenției de Mediu până la 15 februarie a anului curent, pentru anul calendaristic precedent (anexele nr.3 și nr.4 la prezentul regulament).”;

22. Se completează cu punctele 23¹ și 23² cu următorul cuprins:

„23¹. Întreprinderile înscriu în registru cantitățile și tipurile de substanțe reglementate adăugate și cantitățile recuperate în timpul proceselor de întreținere, alimentare și eliminare finală a echipamentelor și sistemelor menționate la pct. 23.

23². Întreprinderile păstrează timp de cel puțin 5 ani evidența altor informații pertinente privind operațiunile efectuate, cantitățile aflate în stoc și achiziționate de la alte întreprinderi, inclusiv a datelor de identificare a companiei sau a tehnicianului care a efectuat operațiunile de întreținere sau alimentare, precum și a datelor și rezultatelor privind verificările de scurgeri desfășurate.”;

23. Punctul 24 va avea următorul cuprins:

„24. Personalul tehnic de specialitate ține un registru în care se înscriu volumele utilizate de substanțe (pure, recuperate și reciclate) prevăzute în anexa nr.1 la prezentul regulament, precum și datele verificărilor privind detectarea scurgerilor accidentale și remedierea acestora. Registrul se păstrează timp de cinci ani. Datele din registru se prezintă Agenția de Mediu până la 15 februarie a anului curent, pentru anul calendaristic precedent (anexa nr.5 la prezentul regulament).”;

24. Se completează cu punctul 24¹ cu următorul cuprins:

„24¹. La solicitare, registrele se pun la dispoziția autorităților publice pentru protecția mediului.”;

25. Anexa nr.1 va avea următorul cuprins:

„Anexa nr. 1
la Regulamentul cu privire la regimul
comercial și reglementarea utilizării
hidrocarburilor halogenate care distrug
stratul de ozon

Nr. crt.	Anexa, grupa	Denumirea tehnică	Formula chimică	Denumirea chimică	Poziția tarifară	Potențial de diminuare a stratului de ozon ⁽¹⁾
1	2	3	4	5	6	7
Clorofluorocarburi (CFC)						
1	A I	CFC-11	CFCl ₃	Triclorfluorometan	2903 77 600	1,0
2	A I	CFC-12	CF ₂ Cl ₂	Diclorodifluorometan	2903 77 600	1,0
3	A I	CFC-113	C ₂ F ₃ Cl ₃	Triclortrifluoretan	2903 77 600	0,8
4	A I	CFC-114	C ₂ F ₄ Cl ₂	Diclorotetrafluoretan	2903 77 600	1,0
5	A I	CFC-115	C ₂ F ₅ Cl	Cloropentafluoretan	2903 77 600	0,6
Haloni						
6	A II	Halon-1211	CF ₂ BrCl	Bromclordifluorometan	2903 76 100	3,0
7	A II	Halon-1301	CF ₃ Br	Bromtrifluorometan	2903 76 200	10,0
8	A II	Halon-2402	C ₂ F ₄ Br ₂	Dibromtetrafluoretan	2903 76 900	6,0
Alte clorofluorocarburi complet halogenate (CFC)						
9	B I	CFC-13	CF ₃ Cl	Clortrifluorometan	2903 77 900	1,0
10	B I	CFC-111	C ₂ FCl ₅	Pentaclorfluoretan	2903 77 900	1,0
11	B I	CFC-112	C ₂ F ₂ Cl ₄	Tetraclordifluoretan	2903 77 900	1,0
12	B I	CFC-211	C ₃ FCl ₇	Heptaclorfluorpropan	2903 77 900	1,0
13	B I	CFC-212	C ₃ F ₂ Cl ₆	Hexaclordifluorpropan	2903 77 900	1,0
14	B I	CFC-213	C ₃ F ₃ Cl ₅	Pentaclortrifluorpropan	2903 77 900	1,0
15	B I	CFC-214	C ₃ F ₄ Cl ₄	Tetraclortetrafluorpropan	2903 77 900	1,0
16	B I	CFC-215	C ₃ F ₅ Cl ₃	Tricloropentafluorpropan	2903 77 900	1,0
17	B I	CFC-216	C ₃ F ₆ Cl ₂	Diclorhexafluorpropan	2903 77 900	1,0
18	B I	CFC-217	C ₃ F ₇ Cl	Clorheptafluorpropan	2903 77 900	1,0
Tetraclorură de carbon						
19	B II		CCl ₄	Tetraclorometan	2903 14 000	1,1
1,1,1-tricloroetan						
20	B III		C ₂ H ₃ Cl ₃ *	1,1,1-tricloroetan (metilcloroform)	2903 19 000	0,1
* Formula nu se referă la 1,1,2-tricloroetan.						
Hidroclorofluorocarburi (HCFC)						
21	C I	HCFC-21	CHFCl ₂	Diclorfluorometan	2903 79 300	0,0 40
22	C I	HCFC-22	CHF ₂ Cl	Clordifluorometan	2903 71 000	0,0 55

23	C I	HCFC-31	CH ₂ FCI	Clorfluormetan	2903 79 300	0,0 20
24	C I	HCFC-121	C ₂ HFCl ₄	Tetraclorfluoretan	2903 79 300	0,0 40
25	C I	HCFC-122	C ₂ HF ₂ Cl ₃	Triclorodifluoretan	2903 79 300	0,0 80
26	C I	HCFC-123	C ₂ HF ₃ Cl ₂	Diclorotrifluoretan	2903 72 000	0,0 20
27	C I	HCFC-124	C ₂ HF ₄ Cl	Clortetrafluoretan	2903 79 300	0,0 22
28	C I	HCFC-131	C ₂ H ₂ FCI ₃	Triclorfluoretan	2903 79 300	0,0 50
29	C I	HCFC-132	C ₂ H ₂ F ₂ Cl ₂	Diclorodifluoretan	2903 74 000	0,0 50
30	C I	HCFC-133	C ₂ H ₂ F ₃ Cl	Clortrifluoretan	2903 79 300	0,0 60
31	C I	HCFC-141	C ₂ H ₃ FCI ₂	Diclorfluoretan	2903 73 000	0,0 70
32	C I	HCFC-141b	C ₂ H ₃ FCI ₂ (CH ₃ CFCl ₂)	Diclorfluoretan	2903 73 000	0,1 10
33	C I	HCFC-142	C ₂ H ₃ F ₂ Cl	Clordifluoretan	2903 74 000	0,0 70
34	C I	HCFC-142b	C ₂ H ₃ F ₂ Cl (CH ₃ CF ₂ Cl)	Clordifluoretan	2903 74 000	0,0 65
35	C I	HCFC-151	C ₂ H ₄ FCI	Clorfluoretan	2903 79 300	0,0 05
36	C I	HCFC-221	C ₃ HFCl ₆	Hexaclorfluorpropan	2903 79 300	0,0 70
37	C I	HCFC-222	C ₃ HF ₂ Cl ₅	Pentaclordifluorpropan	2903 79 300	0,0 90
38	C I	HCFC-223	C ₃ HF ₃ Cl ₄	Tetraclortrifluorpropan	2903 79 300	0,0 80
39	C I	HCFC-224	C ₃ HF ₄ Cl ₃	Triclorotetrafluorpropan	2903 79 300	0,0 90
40	C I	HCFC-225	C ₃ HF ₅ Cl ₂	Diclorpentafluorpropan	2903 75 000	0,0 70
41	C I	HCFC-225ca	C ₃ HF ₅ Cl ₂ (CF ₃ CF ₂ CHCl ₂)	Diclorpentafluorpropan	2903 75 000	0,0 25
42	C I	HCFC-225cb	C ₃ HF ₅ Cl ₂ (CF ₂ CF ₂ CHClF)	Diclorpentafluorpropan	2903 75 000	0,0 33
43	C I	HCFC-226	C ₃ HF ₆ Cl	Clorhexafluorpropan	2903 79 300	0,1 00
44	C I	HCFC-231	C ₃ H ₂ FCI ₅	Pentaclorfluorpropan	2903 79 300	0,0 90
45	C I	HCFC-232	C ₃ H ₂ F ₂ Cl ₄	Tetraclordifluorpropan	2903 79 300	0,1 00
46	C I	HCFC-233	C ₃ H ₂ F ₃ Cl ₃	Triclorotrifluorpropan	2903 79 300	0,2 30
47	C I	HCFC-234	C ₃ H ₂ F ₄ Cl ₂	Diclorotetrafluorpropan	2903 79 300	0,2 80
48	C I	HCFC-235	C ₃ H ₂ F ₅ Cl	Clorpentafluorpropan	2903 79 300	0,5 20
49	C I	HCFC-241	C ₃ H ₃ FCI ₄	Tetraclorfluorpropan	2903 79 300	0,0 90
50	C I	HCFC-242	C ₃ H ₃ F ₂ Cl ₃	Triclorodifluorpropan	2903 79 300	0,1 30
51	C I	HCFC-243	C ₃ H ₃ F ₃ Cl ₂	Diclorotrifluorpropan	2903 79 300	0,1 20

52	C I	HCFC-244	$C_3H_3F_4Cl$	Clortetrafluorpropan	2903 79 300	0,1 40
53	C I	HCFC-251	$C_3H_4FCl_3$	Triclorfluorpropan	2903 79 300	0,0 10
54	C I	HCFC-252	$C_3H_4F_2Cl_2$	Diclorodifluorpropan	2903 79 300	0,0 40
55	C I	HCFC-253	$C_3H_4F_3Cl$	Clortrifluorpropan	2903 79 300	0,0 30
56	C I	HCFC-261	$C_3H_5FCl_2$	Diclorfluorpropan	2903 79 300	0,0 20
57	C I	HCFC-262	$C_3H_5F_2Cl$	Clordifluorpropan	2903 79 300	0,0 20
58	C I	HCFC-271	C_3H_6FCl	Clorfluorpropan	2903 79 300	0,0 30
Hidrobromfluorocarburii (HBrFC)						
59	C II	(HBrFC-21B1)	$CHFBr_2$	Dibromfluorometan	2903 79 300	1,0 0
60	C II	(HBrFC-22B1)	CHF_2Br	Bromdifluorometan	2903 79 300	0,7 4
61	C II		CH_2FBr	Bromfluorometan	2903 79 300	0,7 3
62	C II		C_2HFBr_4	Tetrabromfluoretan	2903 79 300	0,8
63	C II		$C_2HF_2Br_3$	Tribromdifluoretan	2903 79 300	1,8
64	C II		$C_2HF_3Br_2$	Dibromtrifluoretan	2903 79 300	1,6
65	C II		C_2HF_4Br	Bromtetrafluoretan	2903 79 300	1,2
66	C II		$C_2H_2FBr_3$	Tribromfluoretan	2903 79 300	1,1
67	C II		$C_2H_2F_2Br_2$	Dibromdifluoretan	2903 79 300	1,5
68	C II		$C_2H_2F_3Br$	Bromtrifluoretan	2903 79 300	1,6
69	C II		$C_2H_3FBr_2$	Dibromfluoretan	2903 79 300	1,7
70	C II		$C_2H_3F_2Br$	Bromdifluoretan	2903 79 300	1,1
71	C II		C_2H_4FBr	Bromfluoretan	2903 79 300	0,1
72	C II		C_3HFBr_6	Hexabromfluorpropan	2903 79 300	1,5
73	C II		$C_3HF_2Br_5$	Pentabromdifluorprop an	2903 79 300	1,9
74	C II		$C_3HF_3Br_4$	Tetrabromtrifluorprop an	2903 79 300	1,8
75	C II		$C_3HF_4Br_3$	Tribromtetrafluorprop an	2903 79 300	2,2
76	C II		$C_3HF_5Br_2$	Dibrompentafluorprop an	2903 79 300	2,0
77	C II		C_3HF_6Br	Bromhexafluorpropan	2903 79 300	3,3
78	C II		$C_3H_2FBr_5$	Pentabromfluorpropan	2903 79 300	1,9
79	C II		$C_3H_2F_2Br_4$	Tetrabromdifluorpropa n	2903 79 300	2,1
80	C II		$C_3H_2F_3Br_3$	Tribromtrifluorpropan	2903 79 300	5,6
81	C II		$C_3H_2F_4Br_2$	Dibromtetrafluorpropa n	2903 79 300	7,5
82	C II		$C_3H_2F_5Br$	Brompentafluorpropan	2903 79 300	14
83	C II		$C_3H_3FBr_4$	Tetrabromfluorpropan	2903 79 300	1,9
84	C II		$C_3H_3F_2Br_3$	Tribromdifluorpropan	2903 79 300	3,1
85	C II		$C_3H_3F_3Br_2$	Dibromtrifluorpropan	2903 79 300	2,5
86	C II		$C_3H_3F_4Br$	Bromtetrafluorpropan	2903 79 300	4,4
87	C II		$C_3H_4FBr_3$	Tribromfluorpropan	2903 79 300	0,3
88	C II		$C_3H_4F_2Br_2$	Dibromdifluorpropan	2903 79 300	1,0
89	C II		$C_3H_4F_3Br$	Bromtrifluorpropan	2903 79 300	0,8
90	C II		$C_3H_5FBr_2$	Dibromfluorpropan	2903 79 300	0,4
91	C II		$C_3H_5F_2Br$	Bromdifluorpropan	2903 79 300	0,8

92	C II		C ₃ H ₆ FBr	Bromfluorpropan	2903 79 300	0,7
93	C III		CH ₂ BrCl	Bromoclorometan	2903 79 300	0,1 2
Bromură de metil						
94	E	Bromură de metil	CH ₃ Br	Bromură de metil	2903 39 110	0,7
Amestecuri de substanțe						
95		2903 71 000– 2903 79 800			3824 71 000	
96		de la 2903 76 100 până la 2903 76 900			3824 72 000	
97		2903 14 000 2903 19 000 2903 39 110 2903 79 300			3824 75 000 3824 76 000 3824 77 000 3824 73 000 3824 74 000".	

26. În anexa nr. 5, denumirea coloanei 14 a tabelului va avea următorul cuprins: „date privind cantitatea scurgerilor detectate și remedierea acestora”;

27. Se completează cu anexele nr. 6-9 cu următorul cuprins:

„Anexa nr. 6
la Regulamentul cu privire la regimul
comercial și reglementarea utilizării
hidrocarburilor halogenate care distrug
stratul de ozon

SUBSTANȚE NOI

Secțiunea I. Substanțe reglementate în temeiul pct.4¹

Substanța		Potențial de diminuare a stratului de ozon
CBr ₂ F ₂	Dibromodifluormetan (halon-1202)	1,25

Secțiunea II. Substanțe care trebuie raportate în temeiul pct.23

Substanța		Potențial de diminuare a stratului de ozon (¹)
C ₃ H ₇ Br	1-Brompropan (n-bromură de propil)	0,02 – 0,10
C ₂ H ₅ Br	Brometan (bromură de etil)	0,1 – 0,2
CF ₃ I	Trifluoroidometan (iodură de trifluorometil)	0,01 – 0,02
CH ₃ Cl	Clometan (clorură de metil)	0,02

(¹)Cifrele referitoare la potențialul de diminuare a stratului de ozon reprezintă estimări stabilite pe baza cunoștințelor existente care sunt examinate și revizuite periodic în funcție de deciziile luate de părți.

Anexa nr. 7
la Regulamentul cu privire la regimul
comercial și reglementarea utilizării
hidrocarburilor halogenate care distrug
stratul de ozon

Procese în care substanțele reglementate se utilizează ca agenți de proces:

1. utilizarea tetraclorurii de carbon la eliminarea triclorurii de nitrogen în producerea clorului și a sodei caustice;
2. utilizarea tetraclorurii de carbon la recuperarea clorului din gazul rezidual emis la producerea clorului;
3. utilizarea tetraclorurii de carbon la fabricarea cauciucului clorurat;
4. utilizarea tetraclorurii de carbon la fabricarea polifenilentereftalamidei;
5. utilizarea CFC-12 în sinteza fotochimică a precursorilor poliperoxid de perfluoropolieteri la Z- perfluoropolieteri și a derivaților bifuncționali;
6. utilizarea CFC-113 la prepararea diolilor de perfluoropolieter cu funcționalitate ridicată;
7. utilizarea tetraclorurii de carbon la fabricarea ciclodimului;
8. utilizarea hidroclorofluorocarburilor în procesele menționate la pct. 1-7 în cazul în care sunt utilizate pentru a înlocui CFC sau tetraclorura de carbon.

Anexa nr. 8
la Regulamentul cu privire la regimul
comercial și reglementarea utilizării
hidrocarburilor halogenate care distrug
stratul de ozon

Utilizările esențiale de laborator și analitice ale substanțelor reglementate, altele decât hidroclorofluorocarburile și condiții pentru introducerea pe piață și distribuirea acestora

Secțiunea I. Utilizările esențiale de laborator și analitice ale substanțelor reglementate, altele decât hidroclorofluorocarburile

- 1) Următoarele utilizări ale substanțelor reglementate, altele decât hidroclorofluorocarburile, sunt considerate utilizări esențiale de laborator și analitice:
- a) utilizarea substanțelor reglementate ca punct de referință sau standard:
    - pentru a calibra echipamentele care folosesc substanțe reglementate;
    - pentru a monitoriza nivelurile de emisii de substanțe reglementate;
    - pentru a determina nivelurile de reziduuri de substanțe reglementate în bunuri, plante și produse de bază;
  - b) utilizarea substanțelor reglementate în studiile toxicologice de laborator;
  - c) utilizările de laborator în care substanța reglementată este transformată printr-o reacție chimică, cum ar fi substanțele reglementate utilizate ca intermediari de sinteză;
  - d) utilizarea bromurii de metil în laborator pentru a compara eficacitatea bromurii de metil și a alternativelor la aceasta;

e) utilizarea tetraclorurii de carbon ca solvent pentru reacții de brominare care implică N-Bromosuccinimide;

f) utilizarea tetraclorurii de carbon ca agent de transfer de lanț în reacții de polimerizare cu radicali liberi;

g) orice altă utilizare de laborator și analitică pentru care nu există alternative fezabile din punct de vedere tehnic și economic.

2) Următoarele utilizări ale substanțelor reglementate, altele decât hidroclorofluorocarburile, nu sunt considerate utilizări esențiale de laborator și analitice:

a) instalațiile de refrigerare și de aer condiționat utilizate în laboratoare, inclusiv echipamentele frigorifice de laborator cum ar fi ultracentrifugele;

b) curățarea, refacerea, repararea sau reconstituirea componentelor sau a ansamblurilor electronice;

c) conservarea publicațiilor și arhivelor;

d) sterilizarea materialelor în laborator;

e) orice utilizare în învățământul primar și secundar;

f) componente ale kiturilor de chimie experimentală disponibile publicului larg și care nu sunt destinate utilizării în învățământul superior;

g) utilizarea în scopuri de curățare sau de uscare, inclusiv pentru îndepărtarea grăsimii de pe recipientele din sticlă și de pe alte echipamente;

h) determinarea hidrocarburilor, a uleiurilor sau a grăsimilor din apă, sol, aer sau deșeuri;

i) testarea gudronului din materialele de pavaj;

j) amprentarea medico-legală;

k) testarea materiilor organice din cărbune;

l) utilizarea ca solvent pentru determinarea cianocobalaminei (vitamina B12) și a indicelui de brom;

m) în metode care utilizează solubilitatea selectivă în substanța reglementată, inclusiv determinarea cascarosidelor și a extractelor de tiroidă, precum și formarea picraților;

n) preconcentrarea analiților în metode cromatografice [de exemplu, cromatografia lichidă de înaltă performanță (HPLC), gaz-cromatografia (GC), cromatografia de adsorbție], spectroscopie de absorbție atomică (AAS), spectrometrie cu plasmă cuplată inductiv (ICP), analiză prin fluorescență de raze X;

o) determinarea indicelui de iod din grăsimi și uleiuri;

p) orice altă utilizare de laborator sau analitică pentru care există alternative fezabile din punct de vedere tehnic și economic.

Secțiunea II. Condiții pentru introducerea pe piață și distribuirea substanțelor reglementate destinate utilizărilor esențiale de laborator și analitice

1) Substanțele reglementate pentru utilizări esențiale de laborator și analitice conțin numai substanțele reglementate care sunt fabricate în conformitate cu următoarele criterii de puritate:

Substanța	%
CTC (reactiv analitic)	99,5
1,1,1-triclorețan	99,0
CFC 11	99,5
CFC 13	99,5

CFC 12	99,5
CFC 113	99,5
CFC 114	99,5
Alte substanțe reglementate care au punctul de fierbere > 20 °C	99,5
Alte substanțe reglementate care au punctul de fierbere < 20 °C	99,0

2) Substanțe reglementate pure pot fi amestecate ulterior de producători, sau distribuitori cu alte substanțe chimice reglementate sau nu prin protocol, astfel cum se obișnuiește în cazul utilizărilor de laborator și analitice.

3) Substanțe cu grad ridicat de puritate și amestecurile care conțin substanțe reglementate se livrează numai în recipiente care se pot reînchide sau în cilindri de înaltă presiune, cu o capacitate mai mică de trei litri sau în baloane de sticlă de cel mult 10 mililitri, pe care figurează în mod vizibil mențiunea că sunt substanțe care diminuează stratul de ozon, destinate exclusiv utilizărilor de laborator și analitice, precum și specificația că substanțele folosite sau cele în exces trebuie, pe cât posibil, colectate și reciclate. În cazul în care reciclarea nu este posibilă, substanțele trebuie distruse.

Anexa nr. 9
la Regulamentul cu privire la regimul
comercial și reglementarea utilizării
hidrocarburilor halogenate care distrug
stratul de ozon

UTILIZĂRI CRITICE ALE HALONILOR

Aplicație				Data limită (31 decembrie a anului indicat)	Data de utilizare finală (31 decembrie a anului indicat)
Categoria de echipamente sau instalații	Scop	Tipul extinctor de	Tipul de halon		
1.La bordul vehiculelor militare terestre	1.1. Pentru protecția compartimentelor motoarelor	Sistem fix	1301 1211 2402	2024	2035
	1.2. Pentru protecția compartimentelor destinate echipajului	Sistem fix	1301 2402		
2. La bordul navelor militare de suprafață	2.1. Pentru protecția sălilor mașinilor, ocupate în mod obișnuit	Sistem fix	1301 2402	2024	2040
	2.2. Pentru protecția sălilor motoarelor, neocupate în mod obișnuit	Sistem fix	1301 1211 2402		

	2.3. Pentru protecția compartimentelor cu echipamente electrice, neocupate în mod obișnuit	Sistem fix	1301 1211	2024	2030
	2.4. Pentru protecția posturilor de control	Sistem fix	1301	2024	2030
	2.5. Pentru protecția camerelor pompelor de combustibil	Sistem fix	1301	2024	2030
	2.6. Pentru protecția compartimentelor de depozitare a lichidelor inflamabile	Sistem fix	1301 1211 2402	2024	2030
3. La bordul submarinelor militare	3.1. Pentru protecția sălilor mașinilor	Sistem fix	1301	2024	2040
	3.2. Pentru protecția posturilor de control	Sistem fix	1301	2024	2040
	3.3. Pentru protecția sălilor cu generatoare diesel	Sistem fix	1301	2024	2040
	3.4. Pentru protecția compartimentelor cu echipamente electrice	Sistem fix	1301	2024	2040
4. La bordul aeronavelor	4.1. Pentru protecția compartimentelor de marfă neocupate în mod obișnuit	Sistem fix	1301 1211 2402	2024	2040
	4.2. Pentru protecția cabinelor și a compartimentelor destinate echipajului	Extinctor portabil	1211 2402	2024	2030
	4.3. Pentru protecția nacelelor motoarelor și a echipamentelor auxiliare de putere	Sistem fix	1301 1211 2402	2024	2040
	4.4. Pentru inertizarea rezervoarelor de combustibil	Sistem fix	1301 2402	2024	2040
	4.5. Pentru protecția calelor pentru mărfuri uscate	Sistem fix	1301 1211 2402	2024	2040
5. În cadrul instalațiilor terestre de comandă și comunicații, de importanță esențială pentru securitatea națională	5.1. Pentru protecția spațiilor ocupate în mod obișnuit	Sistem fix	1301 2402	2024	2030

În sensul prezentei anexe, se aplică următoarele definiții:

1) „*dată limită*” - data începând cu care se interzice utilizarea halonilor în cazul extintoarelor sau al sistemelor antiincendiu specifice noilor echipamente și noilor instalații pentru aplicația în cauză;

2) „*noi echipamente*” - echipamente în legătură cu care nu a avut loc, anterior datei limită, niciuna dintre următoarele activități:

a) semnarea contractului de achiziții sau de dezvoltare pertinent;

b) depunerea la autoritatea competentă a unei cereri pentru aprobare sau omologare de tip. În cazul aeronavelor, depunerea unei cereri pentru omologare de tip se referă la depunerea unei cereri pentru o nouă omologare de tip a unei aeronave;

3) „*noi instalații*” - instalațiile în legătură cu care nu a avut loc, anterior datei limită, niciuna dintre următoarele activități:

a) semnarea contractului de dezvoltare pertinent;

b) depunerea la autoritatea competentă a unei cereri pentru autorizația de planificare;

4) „*dată de utilizare finală*” înseamnă data începând cu care se interzice utilizarea halonilor pentru aplicația în cauză și începând cu care extincătoarele sau sistemele antiincendiu care conțin haloni trebuie scoase din funcțiune;

5) „*inertizare*” înseamnă prevenirea producerii combustiei unei atmosfere inflamabile sau explozibile prin adăugarea unui agent inhibitor sau a unui diluant;

6) „*navă cargo*” - o navă care nu este navă de pasageri, care are un tonaj brut de peste 500 de tone și care efectuează un voiaj internațional, conform definițiilor din Convenția privind Siguranța Vieții pe Mare (Convenția SOLAS) a acestor termeni. Conform definițiilor din Convenția SOLAS, o „navă de pasageri” înseamnă „o navă care transportă peste doisprezece pasageri”, iar un „voiaj internațional” înseamnă „un voiaj dintr-o țară în care se aplică prezenta convenție, până la un port din afara acestei țări sau invers”;

7) spațiu „*ocupat în mod obișnuit*” - un spațiu protejat în care este necesară prezența constantă sau aproape constantă a persoanelor, pentru a se asigura funcționarea eficientă a echipamentelor sau a instalațiilor. În ceea ce privește aplicațiile militare, regimul de ocupare a zonei protejate este cel aplicabil în cazul unei situații de conflict;

8) spațiu „*neocupat în mod obișnuit*” - un spațiu protejat care este ocupat doar o perioadă limitată de timp, în special în scopul efectuării unor lucrări de mentenanță, și în care nu este necesară prezența constantă a persoanelor pentru a asigura funcționarea eficientă a echipamentelor sau a instalațiilor.”

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul legii pentru modificarea Regulamentului cu privire la regimul comercial și reglementarea utilizării hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon, aprobat prin Legea nr.852/2002

<p>1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului</p> <p>Proiectul legii pentru modificarea Regulamentului cu privire la regimul comercial și reglementarea utilizării hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon, aprobat prin Legea nr.852/2002, a fost elaborat de către Ministerul Mediului.</p>
<p>2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite</p> <p>În scopul reducerii emisiilor de substanțe care distrug stratul de ozon (SDO), al armonizării legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, al conformării activităților desfășurate în sectorul frigorific și de condiționare a aerului cu normele tehnice și ecologice europene, este necesară ajustarea cadrului legal național la prevederile <i>Regulamentului (UE) nr. 1005/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 privind substanțele care diminuează stratul de ozon</i> (în continuare – Regulamentului (UE) nr. 1005/2009).</p> <p>Operarea modificărilor în <i>Regulamentul cu privire la regimul comercial și reglementarea utilizării hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon</i>, aprobat prin <i>Legea nr. 852/2002</i>, reiese din necesitatea armonizării prevederilor acestuia cu prevederile <i>Regulamentului (UE) nr. 1005/2009</i>, precum și din necesitatea înlăturării discrepanțelor existente între prevederile acestuia și prevederile <i>Legii nr. 43/2023 privind gazele fluorurate cu efect de seră</i>.</p> <p>Implementarea prevederilor proiectului de lege va contribui la realizarea angajamentelor asumate de către Republica Moldova în cadrul Protocolului de la Montreal referitor la substanțele care distrug stratul de ozon (în continuare – Protocolul de la Montreal), ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr. 966/1996. Protocolul prevede interzicerea utilizării tuturor substanțelor ce distrug stratul de ozon, în afară de <i>hidroclorofluorocarburi</i> (HCFC), suprimarea cărora, în țările în curs de dezvoltare, are loc eșalonat.</p> <p>În Republica Moldova, <i>Programul de suprimare eșalonată a hidroclorofluorocarburilor halogenate pentru anii 2016-2040</i>, aprobat prin HG nr.856/2016, prevede reducerea cu 97,5% a consumului de HCFC până în anul 2030 și scoaterea completă din uz a acestora până în anul 2040. Modificările propuse prin prezentul proiect de lege vor contribui la realizarea eficientă a obiectivului general al <i>Programului</i> menționat și la onorarea angajamentelor față de Protocolul de la Montreal.</p> <p>Totodată, hidroclorofluorocarburile, în special HCFC-22 (cel mai utilizat în Republica Moldova), pe lângă potențialul înalt de distrugere a stratului de ozon au și un potențial ridicat de încălzire globală (PÎG). Astfel, scoaterea din uz a acestor substanțe contribuie și la îndeplinirea angajamentului de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES), asumat de către Republica Moldova în cadrul Acordului climatic de la Paris, ratificat prin Legea nr. 78/2017.</p> <p>Proiectul de lege propus, prin limitarea treptată a consumului de HCFC-22 și altor SDO cu potențial ridicat de încălzire globală, va contribui la reducerea emisiilor acestor substanțe pe termen lung, în conformitate cu direcțiile prevăzute în <i>Strategia Națională de Dezvoltare "Moldova Europeană 2030"</i>, în scopul protecției stratului de ozon, îmbunătățirii calității mediului și trecerii la o economie cu emisii scăzute de carbon până în anul 2030.</p>
<p>3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene</p> <p>Proiectul Legii pentru modificarea <i>Regulamentului cu privire la regimul comercial și reglementarea utilizării hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon</i>, aprobat prin</p>

Legea nr.852/2002, conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

Prevederile Legii nr.852/2002 au fost elaborate în temeiul Protocolului de la Montreal al Convenției pentru protecția stratului de ozon și reglementează măsurile de reducere a SDO prin introducerea procedurii de autorizare pentru importul, exportul sau reexportul SDO, interzicerea importului unor substanțe reglementate și suprimarea eșalonată a HCFC. Operarea modificărilor în Legea nr.852/2002 reiese din necesitatea ajustării prevederilor actului normativ național la prevederile Regulamentului (UE) 1005/2009, transpunerea căruia este condiționată în Acordul de Asociere RM-UE.

Proiectul actului normativ transpune parțial Regulamentul (UE) nr. 1005/2009 în partea ce ține de prevederile netranspuse până în prezent și anume:

- reglementarea substanțelor noi, precum și produselor și echipamentelor care conțin sau a căror funcționare se bazează pe astfel de substanțe;
- introducerea noțiunilor în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1005/2009;
- prevederi privind introducerea pe piață a halonilor pentru utilizările critice, stabilite în anexa nr.9;
- prevederi privind utilizarea substanțelor reglementate și substanțelor noi ca intermediari de sinteză;
- prevederi privind producerea, importul, exportul, reexportul, tranzitul, punerea în circulație pe piață și utilizarea substanțelor reglementate ca agenți de proces;
- prevederi pentru întreprinderile care exploatează echipamente frigorifice, aer condiționat sau încălzire sau sisteme antiincendiu, inclusiv circuitele lor, care conțin substanțe reglementate.

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin HG nr.1171/2018, au fost elaborate tabele de concordanță cu următoarele actele normative UE:

- a) Regulamentul (UE) 1005/2009 privind substanțele care diminuează stratul de ozon;
- b) Regulamentul (UE) nr. 291/2011 al Comisiei din 24 martie 2011 privind utilizările esențiale de laborator și analitice autorizate în Uniune ale substanțelor reglementate, altele decât hidroclorofluorocarburile, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1005/2009;
- c) Regulamentul (UE) 2017/605 al Comisiei din 29 martie 2017 de modificare a anexei VI la Regulamentul (UE) nr. 1005/2009.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul propus spre aprobare constă în elaborarea și promovarea modificărilor la *Regulamentul cu privire la regimul comercial și reglementarea utilizării hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon, aprobat prin Legea nr.852/2002*. Prin intervenția propusă va fi asigurată armonizarea prevederilor Regulamentului menționat cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 1005/2009. De asemenea, vor fi înlăturate deficiențele actuale privind denumirea autorizației emise, termenul de valabilitate al acesteia, autoritatea emitentă, vor fi uniformizați termenii utilizați în Legea nr.852/2002 și în Legea nr.43/2023 recent aprobată ș.a.

Principalele prevederi ale actului normativ:

- atribuțiile de eliberare a autorizațiilor în domeniul substanțelor care distrug stratul de ozon, care ținau de competența Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare, Radiologice și Chimice, vor fi puse în sarcina Agenției de Mediu, după cum este stabilit în Legea nr.43/2023;
- denumirea autorizației, care va cuprinde atât substanțele care distrug stratul de ozon, cât și gazele fluorurate cu efect de seră, conform prevederilor Legii nr. 43/2023, va fi substituită cu denumirea "autorizație pentru importul, exportul sau reexportul substanțelor care distrug stratul de ozon și gazelor fluorurate cu efect de seră, al echipamentelor și al produselor care conțin astfel de gaze";

- este extins termenul de valabilitate al autorizațiilor emise, până la finele anului calendaristic pentru care a fost alocat contingentul anual, conform prevederilor Legii nr. 43/2023;
  - este introdus un punct nou "Noțiuni principale", care include descrierea noțiunilor în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1005/2009;
  - în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 1005/2009, sunt introduse unele excepții de la interzicerea importului substanțelor reglementate, în cazul substanțelor utilizate ca intermediari de sinteză și ca agenți de proces, pentru utilizări esențiale de laborator și analitice, pentru utilizări critice. Totodată sunt transpuse anexele la Regulament, care stabilesc procesele în care substanțele reglementate se utilizează ca agenți de proces, condițiile pentru introducerea pe piață a substanțelor reglementate destinate utilizărilor esențiale de laborator și analitice, precum și condițiile de utilizare a halonilor;
  - în vederea prevenirii și reducerii emisiilor de substanțe reglementate, sunt introduse cerințe privind verificările periodice ale echipamentelor pentru a depista eventualele emisii fugitive – prevederi conforme atât prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1005/2009, cât și Legii nr. 43/2023;
  - reglementarea prevederilor privind interzicerea importului, exportului, reexportului, tranzitului, punerii în circulație pe piață a substanțelor chimice în containere care nu pot fi realimentate;
  - în anexa nr. 1 a Regulamentului cu privire la regimul comercial și reglementarea utilizării hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon, este introdusă rubrica "potențialul de diminuare a stratului de ozon" pentru substanțele reglementate, conform Regulamentului UE.
- Pentru a putea monitoriza realizarea actului normativ, urmează a fi asigurată raportarea de către agenții economici a importului și consumului de substanțe reglementate.

5. Fundamentarea economico-financiară

Elaborarea și promovarea proiectului de lege va contribui la limitarea treptată a introducerii pe piață și consumului de substanțe care distrug stratul de ozon.

Impactul economic

Propunerea nu are implicații suplimentare asupra bugetului Republicii Moldova.

În calitate de țară Parte a Convenției și a Protocolului de la Montreal, Republica Moldova este eligibilă și are posibilitatea să acceseze fonduri internaționale în domeniul ozon și schimbări climatice. Conform art. 5 al Protocolului, Părțile care sunt țări dezvoltate furnizează Părților care sunt țări în curs de dezvoltare subvenții, ajutoare, credite, în vederea utilizării unor tehnologii alternative sau a unor substanțe înlocuitoare pentru SDO. Pentru implementarea prevederilor acestui tratat internațional, Republica Moldova beneficiază de suport din partea Fondului Multilateral al Protocolului de la Montreal. De exemplu, pentru perioada 2016-2025 Fondul Multilateral a aprobat pentru RM suma de 506255 dolari SUA pentru realizarea activităților legate de reducerea cu 67,5% a consumului de HCFC. Din această sumă, până în prezent RM a primit 245 mii dolari, utilizați pentru realizarea activităților primei etape de reducere a consumului de HCFC cu 35% de la nivelul de bază (2016-2020).

Monitorizarea utilizării HCFC se va efectua prin SIA "Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova" creat în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 535/2020. Sistemul informațional a fost elaborat și testat, iar Agenția de Mediu va asigura implementarea, funcționarea și mentenanța acestuia. La moment Agenția de Mediu este în curs de reorganizare, în cadrul căreia urmează a fi creată o nouă structură responsabilă de managementul substanțelor chimice. Pentru asigurarea mentenanței Sistemului informațional, Agenția de Mediu va planifica finanțarea în CBTM.

Costurile pentru agenți economici

Luând în considerație scopul proiectului de lege, care constă în ajustarea unor prevederi ale Legii nr. 852/2002 la prevederile Legii nr. 43/2023 (racordarea procedurii de autorizare a importului de HCFC cu ce a importului de HFC), precum și ajustarea prevederilor Legii nr.

852/2002 la prevederile *Regulamentului (UE) nr. 1005/2009* anterior transpus parțial, implementarea proiectului nu presupune careva costuri pentru agenții economici.

Reglementările propuse spre aprobare vor contribui la facilitarea desfășurării activității agenților economici din domeniul tehnicii frigului:

- uniformizarea procedurii administrative de depunere a cererilor pentru obținerea contingentelor de import a HCFC și HFC;
- extinderea termenului de valabilitate al autorizației;
- aplicarea excepțiilor de la interzicerea importului unor anumite substanțe reglementate;
- posibilitatea de a transfera dreptul de utilizare a contingentului altor agenți economici autorizați.

Reducerea treptată a importului și utilizării HCFC creează condiții pentru dezvoltarea tehnologiilor prietenoase mediului, cu potențial de încălzire globală scăzut. Pentru a se conforma noilor cerințe impuse de către comunitatea internațională, agenții economici din țara noastră deja instalează sisteme de refrigerare de ultimă generație, care funcționează pe bază de agenți naturali mai puțin poluanți, în special pe bază de CO₂. Noile tehnologii, pe lângă faptul ca sunt mai prietenoase mediului, sunt mai eficiente din punctul de vedere al consumului de energie.

Costurile pentru autoritățile publice

Implementarea prevederilor proiectului propus spre aprobare nu necesită careva măsuri instituționale sau organizatorice suplimentare (crearea unor noi instituții sau subdiviziuni în instituțiile existente).

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Actul normativ este în corelare cu prevederile actelor normative conexe din domeniu.

Art. 37 al Constituției Republicii Moldova garantează dreptul fiecărui cetățean la un mediu înconjurător nepriemjdios din punct de vedere ecologic pentru viață și sănătate. Acest drept constituțional reprezintă temelia cadrului normativ, de la care pornesc direcțiile strategice din domeniul protecției mediului, utilizării durabile a resurselor naturale, garantarea securității ecologice și integrarea aspectelor de protecție a mediului în politicile sectoriale.

Actuala *Lege nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător* prevede obligația autorității centrale de mediu privind respectarea acordurilor interstatale și internaționale, asigurarea monitorizării și informarea opiniei publice despre starea mediului.

Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice reglementează obligațiile persoanelor fizice și juridice care produc sau plasează pe piață substanțe sau amestecuri chimice, interdicțiile și restricțiile privind producerea, plasarea pe piață, importul, exportul și utilizarea substanțelor și amestecurilor chimice periculoase, condițiile de clasificare, etichetare și ambalare a substanțelor și amestecurilor chimice, crearea și menținerea unui registru al produselor chimice, procedura de raportare a produselor chimice, procedura de autorizare a produselor chimice periculoase, obligațiile de raportare, controlul și alte aspecte cu privire la substanțele și amestecurile chimice.

Programul de suprimare eșalonată a hidroclorofluorocarburilor halogenate pentru anii 2016-2040, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 856/2016, stabilește obiectivele și acțiunile necesare privind gestionarea, supravegherea și controlul utilizării hidroclorofluorocarburilor, în vederea realizării angajamentelor asumate de către Republica Moldova în cadrul Protocolului de la Montreal.

HG nr. 589/2018 cu privire la stabilirea mecanismului de repartizare a contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorocarburilor halogenate stabilește mecanismul de repartizare a contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorocarburilor halogenate și asigură realizarea prevederilor Programului de suprimare eșalonată a HCFC.

Regulamentul cu privire la formarea și atestarea specialiștilor în domeniul tehnicii frigului care conține hidroclorofluorocarburi și gaze fluorurate cu efect de seră, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 483/2019, stabilește cerințele minime pentru formarea și atestarea

operatorilor care deserveșc echipamentele și instalații ce conțin hidroclorofluorocarburi și gaze fluorurate cu efect de seră.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În procesul de elaborare a proiectului de act normativ au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale, prevăzute de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional. Proiectul Legii și Nota informativă sunt disponibile publicului pe pagina web oficială a Ministerului Mediului la rubrica Transparența decizională/Proiecte de documente și pe pagina web www.particip.gov.md.

Proiectul a fost examinat și susținut de către Asociația Obștească a Frigotehniștilor (scr. nr.4592 din 27.07.2023).

La definitivarea proiectului s-a ținut cont de obiecțiile și propunerile prezentate de AO "EcoContact" în scrisoarea nr. 10-EC/2023 din 12.08.2023.

8. Constatările expertizei anticorupție

Obiecțiile Centrului Național Anticorupție, expuse în avizul nr.06/2/18214 din 15.11.2023 au fost acceptate, fiind operate modificările respective.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Centrul de Armonizare a Legislației a întocmit Declarația de compatibilitate (nr. 31/02-126-10120 din 22.09.2023) la proiectul de lege. Obiecțiile CAL au fost acceptate, fiind operate modificările respective.

Clauza de armonizarea a fost revăzută conform obiecțiilor recepționate.

Nota Informativă a proiectului a fost revizuită în vederea respectării cerințelor stabilite în Legea 100/2017 privind actele normative coroborat cu prevederile pct. 26 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018.

Tabelul de concordanță a fost revăzut și ajustat în strictă conformitate cu instrucțiunile de completare, stabilite de Anexa nr. 3 la HG 1171/2018.

10. Constatările expertizei juridice

Obiecțiile Ministerului Justiției, expuse în avizul nr. 04/2-8575 din 28.09.2023 și nr. 04/2-9220 din 20.10.2023, au fost acceptate, fiind operate modificările respective.

11. Constatările altor expertize

Analiza Impactului de Reglementare a proiectului de lege a fost susținută în cadrul ședinței din 15.08.2023 a GL al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Proiectul de lege a fost susținut în cadrul ședinței GL din 24.10.2023.

Ministru

Iordanca-Rodica IORDANOV